

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 27. listopada 2004.

Apel za Irak

Kateheza br. 36. Uvodno čitanje: Psalam 49,14-21; Ljudsko bogatstvo ne spasava (večernja, utorak II. tjedna) Takav je put onih koji se ludo uzdaju, / to je konac onih koji uživaju u sreći. / Poput stada redaju se u Podzemlju, / smrt im je pastir, a dobri njima vladaju. / Njihova će lika brzo nestati, / Podzemlje će im biti postojbina. / A moju će dušu / Bog ugrabiti podzemlju iz pandža / i milostivo me primiti. / Ne boj se ako se tko obogati / i ako se poveća blago doma njegov: / kad umre, ništa neće ponijeti sa sobom, / i blago njegovo neće s njime sići. / Ako se u životu držao sretnim / – "Govorit će se da ti je dobro bilo!" – / i on će doći u skup otaca svojih, / gdje svjetlosti više vidjeti neće. / čovjek koji nerazumno živi / sličan je stoci koja ugiba.

1. Bogoslužje večernje ponovno nam donosi mudrosni psalam 49, čiji nam je sada drugi dio naviješten (usp. rr. 14-21). Kao i prethodni dio (usp. rr. 1-13) na koji smo već obratili pozornost, i ovaj dio Psalma osuđuje obmanu što je stvara obožavanje bogatstva. To je jedna od stalnih napasti čovječanstva: navezati se na novac, za koji se misli da posjeduje neku nepobjedivu silu. čovjek si umišlja da može "kupiti čak i smrt", udaljujući je od sebe. U stvarnosti, smrt izbija svom svojom moći i uništava svaku varku, razgrćući sve prepreke, ponižavajući svako pouzdavanje u samoga sebe (usp. r. 14), te upućuje bogate i siromašne, vlastodršce i podložnike, bezumne i mudre prema onostranome. Dobra je slika što je Psalmist koristi kako bi predstavio smrt kao pastira koji čvrstom rukom vodi stado raspadljivih stvorenja (usp. r. 15). Psalam 49 predlaže nam, dakle, realistično i ozbiljno promišljanje o smrti, neizbježnom krajnjem svršetku ljudskoga postojanja. Često nastojimo na svaki način zaobići tu stvarnost, udaljujući iz svojega vidokruga i samu misao na nju. No, osim što je uzaludan, taj je napor i neprimjeren. Razmišljanje je o smrti, doista, korisno, jer umanjuje važnost tolikim sekundarnim stvarnostima koje smo, nažalost,

apsolutizirali, kao što su bogatstvo, uspjeh, moć... Stoga starozavjetni mudrac Sirah upozorava: "U svim svojim djelima misli na svoj konac, pa nećeš nikada grijehiti" (7,36).

3. No, tu je u našem Psalmu odlučujući preokret. Ako nas novac ne može "otkupiti" od smrti (usp. Ps 49,8-9), postoji netko tko nas može otkupiti iz toga tmurnoga i dramatičnoga obzorja. Psalmist, tako, kaže: "A moju će dušu Bog ugrabiti Podzemlju iz pandža" (r. 16). Otvara se, na taj način, obzorje nade i besmrtnosti. Na pitanje postavljeno na početku Psalma ("Što da se bojim?": r. 6), sada je dat odgovor: "Ne boj se ako se tko obogati" (r. 17).

4. Pravednik, siromašan i ponizan u svijetu, kad stigne do krajnje granice svoga života, bez dobara je, nema ničega što bi mogao uplatiti kao "otkupninu" da zaustavi smrt te se istragne iz njezina ledena zagrljaja. No tu je veliko iznenađenje: Bog sam uplaćuje otkupninu i izuzima svoje vjerne iz ruku smrti, jer On je jedini koji može pobijediti smrt, koja je neumoljiva u odnosu na ljudska stvorenja. Stoga Psalmist poziva: "Ne boj se" i ne zavidi bogatome koji je sve uznositiji u svojoj slavi (usp. r. 17), jer stigavši do smrti bit će svega lišen, neće moći ponijeti sa sobom ni zlato ni srebro, ni slavu ni uspjeh (usp. rr. 18-19). Vjernik, međutim, neće biti od Gospodina napušten. Njemu će Gospodin pokazati "stazu u život, puninu radosti pred licem svojim, sebi zdesna blaženstvo vječno" (usp. Ps 16,11).

5. Mogli bismo, dakle, kao zaključak na razmišljanje o mudrosnome Psalmu 49, staviti Isusove riječi u kojima on ocrta pravo blago koje se suprotstavlja smrti: "Ne zgrčite sebi blago na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagrizaju i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu. Zgrčite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rđa ne nagrizaju i gdje kradljivci ne potkapaju niti krađu. Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce" (Mt 6,19-21).

6. Na tragu Kristovih riječi, sveti Ambrozije u svome Tumačenju Psalma 49 na precizan i jasan način podcrtava nesigurnost bogatstva: "Sve su to prolazne stvari i brže nestanu nego što su došle. Takvo blago nije ništa drugo nego samo san. Probudiš se i već ga nema, jer čovjek koji uspije nadići mamurluk ovoga svijeta i prihvatiti trezvenost kreposti, prezire sve to i ne pridaje novcu nikakvu vrijednost" (Commento a dodici salmi, br. 23: SAEMO, VIII, Milano-Roma 1980, str. 275).

7. Sveti Ambrozije, milanski biskup, poziva dakle da nesmotreno ne dozvolimo da nas privuku bogatstva i ljudska slava: "Ne boj se, niti kad čuješ da je uvećana slava nekoga moćnika! Nauči pažljivo gledati u dubinu i uvidjet ćeš da je prazna ako uz sebe nema barem zrno od punine vjere". Doista, prije nego je Krist došao, čovjek je bio uništen i prazan: "Razorni pad onoga prvoga Adama ispraznio nas je, no ispunila nas je milost Kristova. On je ispraznio sebe sama kako bi nas ispunio te u čovjekovu tijelu nastanio puninu kreposti". Sveti Ambrozije zaključuje da upravo stoga sada s Ivanom možemo uzviknuti: "Od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost" (Iv 1,16) (usp. isto). Apel za Irak: Svakoga dana molitvom pratim dragi irački narod, koji nastoji obnoviti institucije svoje zemlje. Istovremeno, potičem kršćane da nastave velikodušno nuditi svoj

važan doprinos u pomirenju srdaca. Izričem, konačno, svoju najdublju sućut ražalošćenim obiteljima žrtava i onima čiji najdraži su oteti, kao i svima nevinima koji su pogođeni slijepim divljaštvom terorizma.